

Asia: VN/34422/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 4 §:n ja 5 §:n muuttamisesta ja 5b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoja otsikkoasiassa. Kaupan liitto lausuu asiassa kunnioittavasti seuraavaa:

Kaupan liitto on sitoutunut EU:n ja Suomen ilmastotavoitteisiin sekä 1,5 asteen ilmastopolitiikkaan.

Jakeluelvoitteen määräaikainen laskeminen

Kaupan liitto kannattaa esitystä määräaikaisesti laskea jakeluelvoitetta 7,5 prosentilla vuonna 2023. Esityksen toteutuessa vuonna 2023 jakeluelvoite olisi 13,5 prosenttia. Kyseessä on nopea ja tasapuolinen tapa hillitä liikenteen kasvavia kustannuksia nykyisessä maailmantilanteessa, joka jopa kasvattaa valtion verotuloja. Päätös laskee polttonesteen hintoihin kohdistuvaa nostopainetta ja lisää kuluttajien ostovoimaa sekä hillitsee ammattiliikenteen kustannusten nousua. Tässä poikkeuksellisessa ajassa tarvitsemme toimia, joilla pyritään varmistamaan kuluttajien ostovoima ja yritysten kilpailukyky.

Esityksen mukaan toteuttamatta jääneet päästövähennykset katettaisiin korottamalla seuraavien vuosien jakeluelvoitetta siten, että 2024 jakeluelvoite hyppäisi 13,5 prosentista 28 prosenttiin.

Tämän tavoitteen saavuttaminen on erittäin haastavaa, ja tarkoittaisi käytännössä ainakin 24 sentin korotusta litrahintaan. Korotuksella olisi dramaattinen vaikutus suomalaisten yritysten kilpailukykyyn ja kotitalouksien ostovoimaan nykyisen öljyn maailmanmarkkinahinnan ja biopolttoaineiden tarjonnan vallitessa. Pidämme vähähiilisen liikenteen edistämistä erittäin tärkeänä, mutta nykyinen poikkeuksellinen maailmantilanne edellyttää asioiden uudelleen tarkastelemista nyt ja tulevaisuudessa. Näin ovat toimineet myös Suomen keskeiset kilpailijamaat. Näin ollen esitämme huolestuneina kustannusvaikutuksista liittyen sekä vuoden 2024 kompensointiin että jakeluvelvoitteen nostamiseen 34 prosenttiin vuonna 2030. Peräänkuulutamme laajempaa EU-tasoisia ratkaisua tavoitetasoista tässä uudessa muuttuneessa maailmantilanteessa kansallisen ja eurooppalaisen kustannuskilpailukykyyn säilyttämiseksi.

Laajempi keinovalikoima ja joustavampi lainsäädäntö helpottaisi velvoitteiden täyttämistä ja päästövähennystavoitteisiin pääsemistä. Uusiutuva sähkö tulee joka tapauksessa sisällyttää jakeluvelvoitelakiin yhdeksi keinoksi saavuttaa polttoainejakelijoiden uusiutuvan energian velvoite (biopolttoaineiden ja -kaasun sekä sähköpolttoaineiden lisäksi). Tällä edistetään ja nopeutetaan sähkönlatausinfrastruktuurin markkinaehtoista kehittymistä. Sähkön jakeluvelvoitteeseen sisällyttäminen ohjaa väistämättä markkinaehtoiseen jakeluverkoston rakentamiseen, koska se on muita vaihtoehtoja edullisempi tapa yrityksille vähentää päästöjä ja toteuttaa velvoitteita. Se tulee myös kuluttajille ja yrityksille edullisemmaksi.

Liikennesähkön tuominen osaksi jakeluvelvoitteen keinovalikoimaa vähentäisi myös painetta liikenteen kustannuksien nousuun, nopeuttaisi, kannustaisi ja loisi investointivarmuutta julkisen sähkönlatausinfrastruktuuriin rakentamiseen ilman valtion tukia. Lisäksi biovelvoitteesta aiheutuva päästövähennyskustannus ylittää moninkertaisesti päästökaupalla vähennetyin hiilidioksiditonnin kustannukset raaka-aineen niukkuuden takia.

Kaupan liitto peräänkuuluttaa kansantalouden ja yritysten kilpailukykyä huolehtimista, mikä edellyttää päästövähennysten kustannustehokkuutta. Näin ollen Kaupan liitto kannustaa lainsäätäjää etsimään nykyistä joustavampia malleja jakeluvelvoitteen täyttämiseksi. Joustavuus mahdollistaisi päästövähennysten kustannustehokkuuden parantamisen ja siten päästövähennystavoitteiden saavuttamisen pienemmin kokonaiskustannuksin.

Kohteliaimmin

Mari Kiviniemi, toimitusjohtaja

Kaupan liitto

Hiilamo Simo
Kaupan liitto ry